

Priame platby pre vinohradníkov

Ing. Štefan Rigó
Sekcia priamych podpôr

Podporné mechanizmy pre vinárov

Priame platby 2025

- a) základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti (105,05 EUR/ha),
- b) komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti (79,70 – 38,00 EUR/ha),
- c) komplementárna podpora príjmu pre mladého poľnohospodára (108,89 EUR/ha),
- d) podpora formou celofarmovej eko-schémy (93,15 – 58,06 EUR/ha),

Podporné mechanizmy pre vinárov

Neprojektové opatrenia Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky 2025

- a) pre oblasti s prírodnými obmedzeniami alebo inými osobitnými obmedzeniami (sadzba od 17 €/ha – do 30 EUR/ha),
- b) na šetrné hospodárenie vo viniciach (sadzba 601 €/ha – 354 EUR/ha),
- c) na ekologické poľnohospodárstvo (sadzba 762 €/ha – 468 EUR/ha),

Minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb

- Minimálna výmera 1 ha, a táto môže predstavovať viaceré súvislé plochy s výmerou najmenej 0,3 ha.
- Vinohrad - obhospodarovaná vinohradnícka plocha ako aj okrajové svahy terás ,na ktorých sa vykonáva poľnohospodárska činnosť, spolu so súvislým manipulačným priestorom, ktorý svojou šírkou nepresahuje 8 m na začiatku a na konci riadkov a šírku 4 m po stranách pozdĺžne vysadených radov krov viniča, ak táto plocha netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne hranicu oplotenia,
- Podpora sa poskytuje na všetky formy podnikania, ale žiadatelia musia spĺňať definíciu aktívneho poľnohospodára. SHR automaticky spĺňa túto podmienku.
- Podmienkou pre poskytnutie priamej platby je aj dodržiavanie „kondicionality“ a záväzkov.
- Kondicionalita: súbor podmienok, ktoré zabezpečujú udržateľné hospodárenie (poľnohospodári do 10 ha majú úľavy), vinohrady v reštrukturalizácia nemusia plniť podmienky DPEP 5 a 6.
- Základným princípom je, že čím väčší záväzok príjme žiadateľ, tým väčšiu podporu dostáva.
- Podporné mechanizmy sú skonštruované takým spôsobom, aby motivovali poľnohospodárov na pestovanie špeciálnych rastlín, ovocia, viniča a chov zvierat.

Kondicionalita

- Riadenie obrábania pôdy, zníženie rizika degradácie a erózie pôdy vrátane zohľadnenia sklonu svahov. Tieto podmienky sa nevzťahujú na poľnohospodársku plochu, na ktorej sa vykonáva opatrenie reštrukturalizácia vinohradu alebo konverzia vinohradu.
- Minimálne pokrytie pôdy, aby nebola pôda počas najcitlivejších období ponechaná bez porastu. Na poľnohospodárskej ploche s trvalými plodinami v období od 1. júna do 15. októbra zabezpečiť najmenej 50 %-né vegetačné pokrytie medziradia a manipulačných plôch. Toto obdobie sa nepoužije v prípade zabezpečenia následnej plodiny do štyroch týždňov od odstránenia vegetačného pokrytia. Tieto podmienky sa nevzťahujú na poľnohospodársku plochu, na ktorej sa vykonáva opatrenie reštrukturalizácia vinohradu alebo konverzia vinohradu.
- Zachovanie chránených krajinných prvkov. Zákaz strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie vtáctva a obdobia hniezdenia. Opatrenia na zabránenie šíreniu invázných rastlinných druhov. Povinnosť na poľnohospodárskej ploche dodržiavať zákaz odstraňovania alebo narušovania chránených krajinných prvkov, dodržiavať zákaz strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie vtáctva a obdobia hniezdenia, obdobím reprodukcie vtáctva a obdobím hniezdenia je obdobie od 1. apríla do 30. septembra.

Malý a mladý poľnohospodár

- Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti je podpora, ktorá sa poskytuje na prvých 150,99 ha a je odstupňovaná na prvých 100,99 ha s vyššou sadzbou a nad 100,99 ha s nižšou sadzbou.
- Komplementárna podpora príjmu pre mladého poľnohospodára je určená pre žiadateľov do 40 rokov. Podpora sa maximálne poskytuje na 5 rokov (do 2027), ale v nasledujúcom plánovacom období sa s veľkou pravdepodobnosťou znova vyhlási.
- Pre mladých poľnohospodárov, ktorí majú poľnohospodárske vzdelanie je potrebné preukazovať odborné vzdelanie pri podávaní žiadosti, ostatný musia absolvovať kurz a 18 mesačnú odbornú prax.
- Podpora pre mladých poľnohospodárov sa poskytuje na prvých 100 ha so sadzbou 108,89 EUR.

Celofarmová eko-schéma

- Poľnohospodár do 10 ha: Celoročný zelený kryt medziradia viníc – v roku podania žiadosti vo vinici zabezpečí najmenej v každom druhom medziradí celoročný zelený kryt špecifikovanými plodinami, to neplatí vo vinohrade v prvom až treťom roku výsadby a vo vinohrade v reštrukturalizácii (na túto plochu sa neposkytne podpora pre celofarmovú eko-schému).
- Poľnohospodár nad 10 ha: TTP do 50 %: pre vinohrady sú podmienky rovnaké ako do 10 ha.

Neprojektové opatrenia

- Sú to záväzkové platby, ktoré sa poskytujú za dodržiavanie prísnejších podmienok s cieľom zníženia ekologickej záťaže spôsobenej poľnohospodárskou výrobou
- Sú to kompenzačné platby, ale v budúcnosti EK plánuje zaviesť motivačné podpory.
- Spoločná poľnohospodárska politika sa tvorí na stanovené obdobia (teraz 2023-2027), ale je kontinuálna a hlavné ciele a črty sa prelínajú z jedného plánovacieho obdobia do ďalšieho.

Neprojektové opatrenia

- Šetrné hospodárenie vo viniciach:
 - od 0,3 ha, min. 2500 ks/ha, prípravky povolené na ŠH, bez herbicídov v medziradi, údržba medziradia do 15.8., vyšetrenie plodov v lab. z každých 20 ha a zasiať na PPA do 31.12., do štvrtého roku príkmeňová kultivácia 1x ročne,
 - podmienky sú akýmsi medzníkom medzi konvenčným a ekologickým poľnohospodárstvom.
- Ekologické poľnohospodárstvo: EÚ preferuje zvýšenie plochy
 - sú to opatrenia obmedzujúce poľnohospodársku výrobu v prospech ekosystému – kompenzačná platba,
 - min. výmera 0,3 ha, registrácia v ÚKSÚP/EPV do podania žiadosti, min. počet jedincov 1800 ks/ha.

Neprojektové opatrenia

- Zlaté žltnutie viniča:
 - Pri posudzovaní žiadosti sa uplatňuje postup pre vyššiu moc. Vyššia moc sa nahlásuje do 15 pracovných dní na formulári (slovensko.sk, e_služba Podávanie agendy priamych podpôr v Pôdohospodárskej platobnej agentúre). Lehota plynie od ukončenia kontroly zo strany ÚKSÚP na vyklčovanie.
 - Podpora na plochy v záväzku sa poskytnú v danom roku aj v prípade, že podmienky na poskytnutie platby neboli splnené v dôsledku pôsobenia vyššej moci (pri včas nahlásenej vyššej moci).
 - Žiadateľ po pôsobení vyššej moci (nahlásenej a uznanej) nie je povinný plniť záväzky v nasledujúcich rokoch a neuplatňuje sa vrátenie poskytnutej podpory z dôvodu neplnenia podmienok záväzku.

Aplikácia GSAA

- geopriestorový systém na nahlasovanie pozemkov do žiadosti o podporu,
- stránka je aj verejne prístupná <https://gsaa.mpsr.sk/>,
- Nový žiadateľ po podaní registračného formulára obdrží od PPA identifikačné číslo (ID PPA) a prístupové heslo do GSAA a následne môže vykonávať zákres svojich pozemkov.
- Prvoradá je zakreslenie užívaných plôch v grafickej časti a následne vyplnenie deklarácie.
- Systém obsahuje rôzne vrstvy ako napr. kataster, svahovitosť, biotopy, chránené vtáčie územia, členenie plôch podľa nitrátovej smernice a podb.
- Zavádza sa nová plodina „Vinohrad so zlatým žltnutím (692)“, ktorú žiadateľ použije po nahlásení vyššej moci. Po 15.10. úpravu deklarácie vykoná PPA.

PPA na základe odporúčaní auditov z EK bude prikladať väčší dôraz na preverovanie údajov z „evidencie pozemkov“.

Ďakujem za pozornosť.